

PRZEDMIOTOWY REGULAMIN
V WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU Z BIOLOGII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

KIELCE
ROK SZKOLNY 2023/2024

Rozdział 1

Informacje ogólne

- §1. Niniejszy Regulamin określa szczegółowe wymagania i umiejętności dotyczące organizacji V Wojewódzkiego Konkursu z Biologii dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2023/2024.
- §2. Informacje ogólne dotyczące organizacji V Wojewódzkiego Konkursu z Biologii dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2023/2024 są umieszczone w Regulaminie Ogólnym Konkursów Przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2023/2024, opublikowanym na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Kielcach.
- §3. Ilekroć w niniejszym Regulaminie Przedmiotowym jest mowa o Konkursie – rozumie się przez to V Wojewódzki Konkurs z Biologii dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego.

Rozdział 2

Cele Konkursu

- §4. Nadrzędnym celem V Wojewódzkiego Konkursu z Biologii dla uczniów szkół podstawowych jest wspieranie i rozwijanie zainteresowań oraz uzdolnień uczniów, a także pogłębianie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie biologii, w szczególności:
- 1) Rozwijanie i pogłębianie u uczniów zainteresowań i pasji związanych z poznawaniem otaczającego świata.
 - 2) Wyłanianie talentów oraz rozbudzanie ciekawości poznawczej i twórczego działania uczniów.
 - 3) Rozwijanie u uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.
 - 4) Kształtowanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy biologicznej wykorzystując różne źródła informacji.
 - 5) Motywowanie nauczycieli do pracy z uczniem zdolnym.
 - 6) Kształtowanie postawy systematycznej obserwacji zjawisk przyrodniczych oraz odpowiedzi na pytania drogą dobrze zaplanowanego i przeprowadzonego eksperymentu.
 - 7) Przekonanie o złożoności i powiązaniu biologii z innymi dziedzinami nauki.

Rozdział 3

Organizacja Konkursu

§5. Czas trwania poszczególnych etapów Konkursu:

- 1) Etap I – szkolny: 90 minut.
- 2) Etap II – rejonowy: 60 minut.
- 3) Etap III – wojewódzki: 60 minut.

§6. Rodzaje zadań, które będą zastosowane na poszczególnych etapach:

- 1) Etap I – szkolny: zadania zamknięte i otwarte.
- 2) Etap II – rejonowy: test online – zadania zamknięte.
- 3) Etap III – wojewódzki: test online – zadania zamknięte.

§7. Zasady organizacyjno-porządkowe:

- 1) Na każdym etapie Konkursu zabrania się wnoszenia do sal, w których odbywa się Konkurs, oraz korzystania z wszelkich pomocy, w tym: z tablic, podręczników, książek oraz środków łączności (np. telefonów komórkowych) oraz jakichkolwiek urządzeń elektronicznych, na których można przechowywać informacje lub łączyć się z sieciami bezprzewodowymi.
- 2) Na każdym etapie Konkursu uczeń ma prawo korzystać z kalkulatora, który posiada tylko cztery podstawowe działania matematyczne (dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie) oraz pierwiastkowanie i obliczanie procentów. Zabrania się korzystania z kalkulatorów w telefonie komórkowym oraz w systemie operacyjnym komputera.
- 3) Na każdym etapie Konkursu uczeń może korzystać z brudnopisu (opieczętowana kartka opisana jako brudnopis). Po zakończeniu pracy, arkusz zadań wraz z brudnopisem zostaje zwrócony Szkolnej Komisji Konkursowej lub Zespołowi Nadzorującemu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.
- 4) Przed rozpoczęciem rozwiązywania arkusza konkursowego uczeń ma obowiązek zapoznania się z instrukcją znajdującą się na pierwszej stronie arkusza, a w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości natychmiast zgłasza ten fakt przewodniczącemu komisji.
- 5) Podczas rozwiązywania zadań na I etapie Konkursu uczeń używa pióra lub długopisu, nie może używać korektora, a błędne zapisy powinien przekreślić. Odpowiedzi udzielone ołówkiem nie podlegają ocenie.
- 6) Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

- 7) Uczeń nie powinien opuszczać sali, w której odbywa się Konkurs przed upływem określonego czasu, chyba że skończył rozwiązywać arkusz konkursowy.
- 8) W sytuacjach wymagających wyjścia z sali, w której odbywa się Konkurs, uczeń poprzez podniesienie ręki zgłasza taką chęć i opuszcza salę pod opieką jednego z członków Komisji Konkursowej lub Zespołu Nadzorującego. Fakt ten zostaje odnotowany w protokole przebiegu danego etapu Konkursu.

Rozdział 4

Zakres wiedzy i umiejętności na poszczególnych etapach Konkursu

- §8. Zakres treści i wymagane umiejętności na wszystkich trzech etapach (szkolnym, rejonowym i wojewódzkim) wynikają z *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)* oraz poszerzają wyżej wymienione w rozporządzeniu treści.
- §9. Zestawy zadań uwzględniają cele wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego w części „Cele kształcenia – wymagania ogólne”. Są to:
- 1) I. Znajomość różnorodności biologicznej oraz podstawowych zjawisk i procesów biologicznych. Uczeń:
 - a) opisuje, porządkuje i rozpoznaje organizmy;
 - b) wyjaśnia zjawiska i procesy biologiczne zachodzące w wybranych organizmach i w środowisku;
 - c) przedstawia i wyjaśnia zależności między organizmem a środowiskiem;
 - d) wykazuje, że różnorodność biologiczna jest wynikiem procesów ewolucyjnych.
 - 2) II. Planowanie i przeprowadzenie obserwacji oraz doświadczeń, wnioskowanie w oparciu o ich wyniki. Uczeń:
 - a) określa problem badawczy, formułuje hipotezy, planuje i przeprowadza oraz dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne;
 - b) określa warunki doświadczenia, rozróżnia próbę kontrolną i badawczą;
 - c) analizuje wyniki i formułuje wnioski;
 - d) przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych.

3)III. Postępowanie się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych. Uczeń:

- a) wykorzystuje różnorodne źródła i metody pozyskiwania informacji;
- b) odczytuje, analizuje, interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, graficzne i liczbowe;
- c) posługuje się podstawową terminologią biologiczną.

4)IV. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych. Uczeń:

- a) interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe między zjawiskami, formułuje wnioski;
- b) przedstawia opinie i argumenty związane z omawianymi zagadnieniami biologicznymi.

5)V. Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka. Uczeń:

- a) analizuje związek między własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej;
- b) uzasadnia znaczenie krwiodawstwa i transplantacji narządów.

6)VI. Postawa wobec przyrody i środowiska. Uczeń:

- a) uzasadnia konieczność ochrony przyrody;
- b) prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
- c) opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody.

§10.1. Zadania I. etapu – szkolnego obejmują zagadnienia wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego w części „Treści nauczania – wymagania szczegółowe”, w punktach:

- 1) I. Organizacja i chemizm życia.
- 2) II. Różnorodność życia.

2. Zadania II. Etapu – rejonowego obejmują zagadnienia wymienione w I. etapie Konkursu oraz wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego w części „Treści nauczania – wymagania szczegółowe”, w punktach:

- 1) III. Organizm człowieka.
- 2) IV. Homeostaza.

3. Zadania III. etapu – wojewódzkiego obejmują zagadnienia wymienione w I. oraz II. etapie Konkursu oraz wymienione w podstawie programowej kształcenia ogólnego w części „Treści nauczania – wymagania szczegółowe”, w punktach:

- 1) V. Genetyka.
- 2) VI. Ewolucja życia.
- 3) VII. Ekologia i ochrona środowiska.
- 4) VIII. Zagrożenia różnorodności biologicznej.

Rozdział 5

Wykaz literatury obowiązującej uczestników

§11. Podstawowym źródłem informacji dla uczniów przystępujących do Konkursu są podręczniki szkolne i zeszyty ćwiczeń do biologii (kl. V – VIII) dopuszczone do użytku szkolnego oraz zbiory zadań dla uczniów szkół podstawowych, polecane przez nauczycieli – ze szczególnym uwzględnieniem zadań o charakterze problemowym, a także klucze i przewodniki terenowe do rozpoznawania rodzimej flory i fauny.

Rozdział 6

Wykaz literatury stanowiącej pomoc dla nauczycieli

§12. Nauczyciel przygotowujący ucznia do Konkursu wybiera literaturę uzupełniającą, biorąc pod uwagę szczególne zainteresowania ucznia, jego potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne. Rekomendowana jest następująca literatura uzupełniająca:

- 1) Podręczniki biologii ogólnej:
 - a) Reece J.B., Campbell N.A., Urry L.A., Cain M.L., Wasserman S.A., Minorsky P.V., Jackson R.B. (praca zbiorowa). *Biologia Campbella*. Dom wydawniczy REBIS 2022.
 - b) Solomon E. P., Berg R. L., Martin D. W., *Podręczniki biologii ogólnej: Biologia*. Wydawnictwo Multico. Warszawa 2014.
- 2) Podręczniki i monografie specjalistyczne:
 - a) Alberts B. (red), *Podstawy biologii komórki t. 1 i 2*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2019.
 - b) Aleksandrowicz R., *Mały atlas anatomiczny*. Wydawnictwo PZWL (nie obowiązują nazwy łacińskie). Warszawa 2022.
 - c) Buchowicz I., *Biotechnologia molekularna. Modyfikacje genetyczne, postępy, problemy*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2019.
 - d) Charon K. M., Świtoński M., *Genetyka i genomika zwierząt*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2022.

- e) Dobrowolski K. A., Jabłoński B., *Ptaki Europy*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2000.
- f) Dobrowolski K., Klimaszewski M., Szelegiewicz H., *Zoologia*. Wydawnictwo PZWS 1974.
- g) Dzik J., *Dzieje życia na Ziemi* (wydanie IV). Wydawnictwo PWN. Warszawa 2022.
- h) Jura Cz. *Bezkręgowce*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 1996.
- i) Kopcewicz J., Lewak S., *Fizjologia roślin – wprowadzenie*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2019.
- j) Kruszewicz A., *Ptaki w Polsce. Spotkania z przyrodą*. Wydawnictwo Multico. Warszawa 2021.
- k) Müller J., Palka L., Stawiński W., *Obserwacje i doświadczenia w nauczaniu biologii. Fizjologia zwierząt*. WSiP, 1992.
- l) Schmidt-Nielsen K., *Fizjologia zwierząt*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2008.
- m) Seria: Krótkie wykłady. Wydawnictwo PWN.
- n) Seria wydawnicza: *Fauna Polski*. Wydawnictwo Multico.
- o) Seria wydawnicza: *Flora Polski*. Wydawnictwo Multico.
- p) Szwejkowscy A. i J., *Botanika t. 1 i 2*. Wydawnictwo PWN. Warszawa 2022.
- q) Traczyk W. Z., *Fizjologia człowieka w zarysie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2022.